

Samordnat teleunderhåll

Försvarets arbetsutskott för teleunderhåll (FATU) har arbetat under 2 år. Ett första betänkande (1962) ledde till beslut om bildande av "Teleunderhållskontoret" och "AB Teleunderhåll". Ett andra betänkande, där frågeställningar omkring regionalt fördelade teleunderhållsuppgifter tas upp, lär vara att vänta inom kort. Teleunderhållskontorets chef, överingenjör Nils Åkerblom redogör här för utvecklingen hittills och för vad som planeras för den närmaste framtiden.

Det betänkande som FATU avgav 1962 innehöll bl a principiella synpunkter på materielunderhållet och en prognos för telematerielens underhållsbehov fram till 1970. Dessutom föreslogs där en central ledning av teleunderhållet och att centrala gemensamma verkstäder skulle inrättas för rationellt ekonomiskt underhåll av fredskaraktär.

Betänkandet låg som underlag för en proposition 1963. Följande korta brottstycken ur denna ger en uppfattning om huvudlinjerna:

- Vidgat samarbete och större enhetlighet mellan försvarsgrenarna.
- Erfarenheterna från ett sammanhållet teleunderhåll måste användas för att minska kostnaderna för inköp och underhåll av materiel och öka dess tillförlitlighet.
- Stor enhetlighet inom krigsmakten beträffande underhållsnomenklatur, underhållsnormer, redovisning av kostnader.
- Strukturrationalisering av verkstadstjänsten, innebärande bl a att för krigsmakten gemensamma centrala verkstäder kan inrättas.

Överingenjör Nils Åkerblom

- De centrala verkstäderna bör inriktas mot exklusivt fredsmässiga underhållsarbeten, varvid en långt gående specialisering bör eftersträvas. Ekonomiska faktorer, effektivitet och lönsamhet skall vara huvudsakligen avgörande för handlandet i dessa verkstäder.

Organisatoriskt föreslogs: 1. Ett till flygförvaltningen anslutet teleunderhållskontor inrättas. 2. En i bolagsform organiserad ny teleunderhållsverkstad placerad i Växjö skapas. Bolaget skall förvaltas av Försvarets Fabriksverk. 3. Över-

föring till Försvarets Fabriksverk av Centrala Flygverkstaden i Arboga, Signalverkstaden i Sundbyberg och Försvarets Televerkstad i Göteborg.

VARFÖR SAMORDNING AV TELEUNDERHÅLL?

Under de senaste decennierna har försvaret tillförts allt större mängder materiel av elektronisk art. Telemateriel finns av många olika slag, avsedd för spaning, kommunikation, kalkylering, styrning m m och byggda för vitt varierande miljökrav. För materiel, som klassas lika inom de tre försvarsgrenarna, bör lämpligen likartade tekniska krav uppställas.

Fackområdet har utvecklats explosionsartat, varvid normer och regler för denna materiels utnyttjande, drift och underhåll kommit att släpa efter. Aktningvärda insatser för att förbättra läget har gjorts under senare år, bl a inom flygförvaltningen och FOA (FTL). Då teleområdet i sin helhet hittills i stor utsträckning varit inriktad på utveckling och konstruktion, har bristen på teleutbildad ingenjörspersonal främst drabbat verkstadsledningsområdet (planering, arbetsberedning, arbetsledning). Vidare är teleteknikens motsvarighet till "maskinelementen", d v s telekomponenterna, fortfarande under stark utveckling och behovet av standardisering är stort. Även torde på utbildningssidan intresse för konstruktion och utveckling kraftigt dominera inom telefolket över frågan om verkstadsdrift, produktivitet m m.

Behovet av avvägning mellan ekonomisk insats för anskaffning resp underhåll kräver bättre kunskap om olika slags teleunderhållskostnader. Minskat antal materieltypen påverkar underhållskostnaderna i gynnsam riktning. De alltmer ökande materielmängderna "per underhållsman" ställer krav på ett personalsnålt underhåll.

Samordning av försvarsgrenarnas verksamhetsområden på olika nivåer med en optimal total försvarsinsats som mål har skapat flera försvarsgemensamma organ inte minst inom förvaltningsorganisationen såsom Försvarets Intendenturverk, Robotavdelningen vid KFF och Försvarets Klassi-

fikationscentral (KFF). Ny försvarsmateriel och nya organisationer ställer stora krav på kunskaper utanför det egna huvudområdet, vilket även förutsätter likhet över hela försvaret i definitioner, organisationsformer, publikationer (instruktioner, beskrivningar, reservdelsförteckningar m m, m m) och rutiner av olika slag.

Den snabba utvecklingen inom teleområdet och alltmer ökade krav på samordning över krigsmakten torde vara faktorer som tillsammans bidragit till att just teleunderhållet blivit föremål för samordning.

TELEUNDERHÅLLSKONTORET

Enligt gällande provisoriska bestämmelser skall Flygförvaltningen leda och samordna teleunderhållet inom krigsmakten, medan ledningen av gemensamma teleunderhållsverkstäders drift ankommer på Försvarets Fabriksverk. Ansvar för telematerielens underhåll åvilar som tidigare resp försvarsgrensförvaltning.

För handläggning av "gemensamma" teleunderhållsärenden inrättades fr o m 1/7 1963 *Teleunderhållskontoret* med överingenjör N Åkerblom (tidigare KFF och CVA) som chef.

Kontoret är anslutet till flygförvaltningens underhållsavdelning. Då arbetsuppgifter utförs för arméns eller marinens räkning är chefen för teleunderhållskontoret föredragande inom KATF resp KMF.

Kontoret är uppdelat på fyra huvudenheter och dess personal är i stor utsträckning hämtad från olika håll inom krigsmakten. Chef för organisationsenheten är således byrådirektör G Baltzar (tidigare KMF) och chef för samordningsenheten är byrådirektör O Beijner (tidigare KFF och KFM). Dennes närmaste medarbetare, byrådirektör P A Jakobsson, 1. byråingenjör S Ringdahl och byråingenjör J. Ek-löf har i sin tur erfarenhet från KATF, Lv 3 resp CVA. Chef för ekonomienheten är byrådirektör T Nilsson med 1. byråsekreterare S Herrström som närmaste man. Chefsposten för den tekniska enheten är vakant.

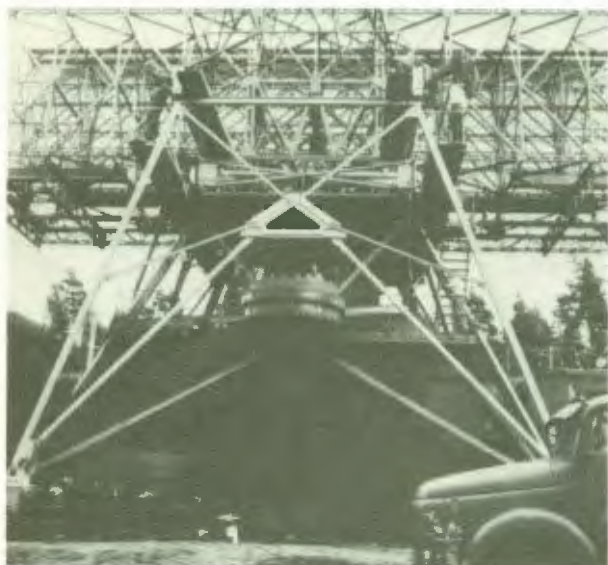
Teleunderhållskontorets arbetsuppgifter kan uppdelas i "ledande" och "verkställande".

De "ledande" uppgifterna avser "biträde", "medverkan" eller "att verka för" och utgörs dels av tekniska, dels av organisatoriska uppgifter.

De tekniska uppgifterna avser främst: underhålls-aspekter vid nyanskaffning; driftsäkerhetsfrågor; tekniska faktorerens verkan på underhålls- och driftskostnader, tekniska analyser av uppgifter om drift - hantering - förvaring, komponentstandardisering; enhetliga instrument- och provningsutrustningar.

De organisatoriska uppgifterna avser: Kompetenskrav på personal, utrustning reservdelar m m; för teleområdet gemensam driftuppföljning; enhetlig utformning av instruktioner; distribution av normer, anvisningar och allmänna underlag för teleunderhåll;

Utbildnings- och långsiktiga rekryteringsfrågor (samrådsorgan).

Tung telemateriel kräver stora resurser även på det mekaniska området. Här utförs byte av vridbord på en radarstation med stor antenn.

De verkställande uppgifterna avser: prognoser om underhållets storlek; bedömning av vilka underhållsresurser som skall utnyttjas; fördelning av objekt till gemensamma verkstäder (samråd); handläggning av frågor om utnyttjande av civila resurser; ekonomiska utredningar; ekonomisk uppföljning av teleunderhållet.

AB TELEUNDERHÅLL /TELUB/

I enlighet med riksdagsbeslutet 1963 bildades på hösten samma år AB Teleunderhåll med ett aktiekapital på nominellt 12,0 millioner kronor fördelat med 51 % Kronan och resten på Svenska AB Gasaccumulator, Telefon AB L M Ericsson, Svenska AB Philips, Arenco Electronics AB, Decca Navigator & Radar AB, Svenska Aeroplan AB, Svenska Siemens AB, Svenska Radio AB samt Standard Radio & Telefon AB. Bolaget förvaltas av Försvarets Fabriksstyrelse vars chef, generaldirektör G Svärd, är ordförande i bolagsstyrelsen.

TELUB skall driva teleunderhållsverksamhet och ett ramavtal skall komma till stånd mellan bolaget och försvarsgrensförvaltningarna. Detta skall vidare godkännas av Kungl Maj:t. Anställning av personal pågår. Verkstadsverksamheten avses starta under första kvartalet 1965.

NÄRMASTE FRAMTIDEN

Teleunderhållskontorets personal har i huvudsak börjat sin tjänstgöring under 1964. Den arbetsuppgift som har högsta prioritet är framtagande av ett underlag för ramavtal med TELUB, då detta skall styra projektering av byggnader, personalanställning och detaljplanering inför företagets 3-5 första arbetsår. Samtidigt kartläggs även CVA:s för försvaret gemensamma arbetsuppgifter. Även Karlskronavarvet AB berörs i detta sammanhang.

En viktig faktor är den takt, med vilken Signalverkstaden i Sundbyberg skall avvecklas, såväl med hänsyn till att lägsta övergångskostnader skall erhållas som att personalens anställningstrygghet skall skyddas.

Förhandlingar mellan TELUB och de tre försvarsgrensförvaltningarna har initierats beträffande några första, mindre underhållsobjekt för att ge snabbaste möjliga start av arbeten i Växjö.

Inom området "uppföljning av teleunderhållskostnader" pågår införande av en rutin, som skall uppsamla underhållskostnader av alla slag materielslagsvis. Avsikten är att denna verksamhet skall starta 1/7 1964 med inrapportering av direkta kostnader och kända pålägg för olika slag av teleunderhållsarbeten. För flygvapnets del avses kostnadsrapporteringen göras i första hand vid centrala och regionala verkstäder. När dessa rapporterade kostnader bearbetas vid Teleunderhållskontoret, görs kalkylmässigt pålägg för sådana kostnader som bestrids från särskilda anslag, t e lokaler, pensioner, räntor, vakthållning, mässkostnader m m. Det är givet att någon på öret exakt redovisning ej går att få, men en väsentligt ökad kunskap om de reella kostnaderna bör erhållas, vilket är av värde bl a vid nyanskaffning och då beslut om ev modifieringar skall fattas.

Modern försvarsmateriel kräver tillgång på verkstadsutrymmen med höga krav på frihet från stoft och damm. Här en interiör från CVA, som skall bli central gemensam tele- och robotverkstad.

Rutin för utgivande av de anvisningar för teleunderhållet som flygförvaltningen (teleunderhållskontoret) äger att meddela är under utarbetande. Det avses ske i två serier, TUK A och TUK B, varvid A-serien kommer att omfatta allmänna riktlinjer, orienteringar m m och B-serien anvisningar om fördelning av arbetsobjekt till olika underhållsorgan.

Försvarets televerkstad i Göteborg (FTG) överförs 1/7 1964 till Försvarets fabriksverk. FTG har bedrivits som försök under en tre-års period såsom den första för försvaret gemensamma televerkstaden. Någon ändring i FTG arbetsuppgifter kommer ej att ske nu, men då verkstaden främst har viktiga regionala funktioner kommer givetvis FATU:s väntade andra betänkande att få betydelse för bedömning av dess framtida definitiva arbetsuppgifter.